

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: BA en Bopa – nieuwe afko’s op de bingokaart.

It giet oan!

Na heel wat jaartjes wachten gaat het dan toch eindelijk gebeuren: eind volgende maand nemen wij afscheid van de Wabo en heten wij de Omgevingswet warm welkom.

Op dat moment heeft de Wabo 13 jaar en 3 maanden een groot deel van het omgevingsrecht geregeerd. Vergezeld van de onderliggende voorschriften uit Besluit omgevingsrecht en Regeling omgevingsrecht.

Vertrouwde kreten als *onlosmakelijk verbonden* en *verklaring van geen bedenkingen* gaan wij inruilen voor nieuwe. De afkortingen “Bor” en “vvgb” gaan ook het juridisch museum in, evenals de van rechtswege verleende omgevingsvergunning.

In dat museum is al een aantal rechtsvoorgangers van de vvgb te bewonderen. Denk hierbij aan artikel 19 lid 1 en het projectbesluit.

En ach, *een goede ruimtelijke ordening* zal ook tot het verleden behoren.

Even wennen

We zullen dus moeten wennen aan nieuwe termen en namen.

Nu we ons niet meer gaan richten op een goede ruimtelijke ordening, is onze blik gericht op het creëren en instandhouden van een *veilige en gezonde fysieke leefomgeving*. Dat omvat meer dan een goede ruimtelijke ordening.

Op het gebied van bouwen en gebruik van grond en opstallen hebben we straks twee soorten vergunning: de omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit en de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

De gemeenteraad moet vertrouwd raken met een nieuw instrument, genaamd “Bindend advies”. Zal binnen de kortste keren wel worden afgekort tot BA.

Invliegen van de gemeenteraad

Het proces van ontvangen en afhandelen van een aanvraag omgevingsvergunning blijft gewoon in handen van B&W.

De gemeenteraad kan aan bod komen als een aanvraag omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is ingediend die niet in het omgevingsplan past. Dan hebben we te maken met een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Dat ding staat nu al bekend onder de welluidende afkorting “Bopa”.

De raad wordt in die situaties ingevlogen als de betreffende activiteit staat vermeld op een lijst die de raad zelf heeft vastgesteld. Die lijst bevat de Bopa’s waarbij de raad een bindend advies (BA) aan het college moet geven voordat op de aanvraag wordt beslist.

Als de raad adviseert om de vergunning te weigeren, zit er voor het college niets anders op dan een weigeringsbesluit te nemen.

Kan de raad zijn BA-besluit in een door hemzelf gekozen tempo doen, of zit er een tijdsdruk op?

(De hardheid van de) beslistermijn onder de Omgevingswet

Op de dag waarop het college de aanvraag ontvangt begint de beslistermijn te lopen. Die bedraagt zegge en schrijve 8 weken.

Bij hele hoge uitzondering kan het college besluiten om de uitgebreide voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb) toe te passen. In dat geval is de beslistermijn 6 maanden.

Realiteit van alledag zal dus een beslistermijn van 8 weken zijn. Deze kan door het college worden verlengd met maximaal 6 weken zodat je uiteindelijk op 14 weken uitkomt.

Hoe hard is die termijn?

Het is een zogeheten “termijn van orde”. Dit betekent dat de wereld gewoon doordraait nadat de termijn voorbij is. Er vindt dus geen van rechtswege verlening van de aangevraagde omgevingsvergunning plaats.

Het is wel zo dat een raadsbesluit BA binnen die termijn van 8 dan wel uiterlijk 14 weken tot stand moet komen. Ook als de raad met reces is!

Het staat het college zelfs vrij om de raad een termijn te stellen waarbinnen de raad tot zijn advies moet komen. Zie in dit verband artikel 3:6 Algemene wet bestuursrecht.

Als de raad zich niet aan die termijn houdt kan het college zonder advies van de raad een besluit nemen op de vergunningaanvraag. En heeft de raad zichzelf buitenspel gezet.

De relatieve zachtheid van de toch niet zo harde beslistermijn

Met regelmaat zal het voorkomen dat een aanvraag niet alle vereiste gegevens bevat. In dat geval is de aanvraag onvolledig en zal de aanvrager de ontbrekende gegevens alsnog moeten aanleveren.

Hiervoor krijgt hij een hersteltermijn.

Dat gebeurt in de vorm van een herstelbericht dat aan de aanvrager wordt gezonden. Het verzenden van dat bericht heeft tot gevolg dat de beslistermijn wordt opgeschort. Niet verkeerd want dat geeft college en raad alvast de tijd om zich te oriënteren op de door hen te nemen besluiten.

De beslistermijn loopt verder vanaf de dag waarop de ontbrekende gegevens zijn aangeleverd.

Op zijn beurt heeft de aanvrager na afloop van de (al dan niet verlengde en/of opgeschorte beslistermijn) de mogelijkheid om het college in gebreke te stellen wegens niet tijdig beslissen. Dat kan meteen in week 9 of 15 maar ook pas in week 12 of 18.

Mits het maar niet onredelijk laat gebeurt.

De valbijl van de dwangsom wegens niet tijdig beslissen

Wat betekent een dergelijke ingebrekestelling wegens niet tijdig beslissen: het college krijgt twee weken om alsnog het besluit op de aanvraag te nemen. Als de raad binnen die termijn ook nog een BA-besluit moet nemen wordt het wel heel kort dag.

Want dan zal in die twee weken zowel het BA-raadsbesluit als het collegebesluit moeten worden genomen én aan de aanvrager worden toegestuurd.

Impossibilium nulla obligatio est (aan het onmogelijke is niemand gehouden).

Lukt die alles niet in die twee weken dan wordt vanaf dag één van week drie elke dag een dwangsom verbeurd. Zes weken lang. Er kan een maximumbedrag dwangsom wegens niet tijdig beslissen worden verbeurd van € 1.442,- (prijsspeil 2023).

Mocht u denken dat dit nog wel meevalt, bedenk dan wel dat de aanvrager zich ook nog tot de rechtbank kan wenden met een beroep wegens niet tijdig beslissen. Als dat gebeurt en de rechtbank verklaart dat beroep gegrond, dan zal binnen twee weken een besluit moeten zijn genomen op straffe van een dwangsom van € 100,- per dag. Dan gaat het ineens wel in de papieren lopen!

Conclusie

Gemeenteraden zullen hun vergaderagenda 12 maanden per jaar zodanig moeten inrichten dat binnen een relatief kort tijdsbestek een BA-raadsbesluit kan worden genomen. Delegatie aan een bestuurscommissie behoort niet tot de mogelijkheden.

De raad is dus aan zet!